

DEBRECZ

Tek. Nemzeti Muzeuumak Budapest.
Börmentve.

Előfizetési ára helyben és vidéken 3 P, negyedévre 9 P. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

FŐSZERKESZTŐ: THAN GYULA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

Szerkesztőség és nyomda József kir. hg. u. 16. Telefon 348. Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3., I. emelet. Telefonszám 141.

A történelem útja

A történelem szekere, kátyus utakon döcögve, jobbra-balra csapódva robog tova az idők végtelensége felé. Ragyogó napsütésben, borús, zuzmarás hidegben, éjszakai zivatarokban, egykedvűen, érzéketlenül vágat előre ismeretlen tájak felé. Ki tudja, honnan jött, ki tudja, hova siet. Az idők végtelenségében perceknek tűnnek fel az évszázadok és emberi élet folytonos változása alig mérhető fel ebben a hatalmas, örök iramodásban.

A háború és béke örökös váltakozása alig tűnhetik fel másnak, mint a borús és szép napok váltakozásának az emberiség történetében, ami emberi akaraton és szándékon belül dönt népek és nemzetek sorsáról.

Minden, amit mi várunk, minden, amit remélünk, a jövő idők ködébe harkoltan fekszik előttünk és vár ránk az idők elmosódó távlatában.

A történelem szekere pedig kéréseket szorongatással robog előre utján és vízi magával az emberiséget jó vagy rossz sorsa felé.

Ezen az uton nincs megállás, nincs egyetlen percnyi pihenés sem. Fáradt, sebzett nemzetek rohannak tovább az erősekkel és gyengékkel együtt. A kapott sebeket csak ütközésben lehet úgy, ahogy bekötözni és azután rohanni kell tovább, mert a megállás, a tévovázás már pusztulást, halált jelent.

A világ vásárlja alkudozó felek lármejától hangos, a történelem szekere azonban robog tovább és ugyancsak iparkodik gyorsan felkapaszkodni az, aki végleg le nem akar maradni.

Hágában most kötötték meg végre a tíz évvel ezelőtti aláírt, versaillesi szerződés pénzügyi feltételeit és a történelem szekere már is robog tovább az idők országútján.

Genfben pedig csaknem ugyanekkor makacsul fogadkoznak, hogy nem engednek változtatást azon a területi beosztáson, mit a háború befejezése után szabtak ki maguknak az úgynevezett győzők, gázszos hamarsággal. Ha nem csatlódnak, husz vagy harminc évvel ezelőtti ugyanazt mondhatták az akkor hatalmas levő népek képviselői is. A történelem szekere azonban elrobogott és azóta fölöttébb változatos viszonyok között eléggé különös utat tett meg. Hol vannak a harminc év előtti állambölcsek és hol lesznek harminc év múlva a matak.

Minden változik, mondotta már az ókori görög bölcsek és csak a genfi bölcsek nem akarják tudomásul venni ezt a harmadfélezer év előtt megállapított igazságot.

A népek versenyében, a világ vásárlásában az igazságnak és méltanyosságnak kevés szava van, de az emberek és népek sorsa felett örökös általános nagy igazságokkal, melyek a természeti erőkhöz hasonlóan szabályozzák a jövő útjait, nem állhatnak szemben az emberi véges erőfeszítések és gyatra törekvések. A balga emberi alkotások idővel éppen az olesó árak mellett, ahogy

előtte összeomlanak, ha megrázza őket a természet ereje. Merre haladunk, hol tartunk utunkon, azt nem tudhatja senki. De nagyon tévednek azok, akik azt hiszik,

hogy ezentúl örökös napsugárban és virágos mezők között kell utioknak haladnia mindig. Sem a haladás utjának irányát, sem a haladás gyorsaságát nem szabályozhatja emberi

erő. A mi feladatunk az, hogy a történelem robogó szekerén helyünket megőrizzük és biztosítsuk magunknak a folytonosan egymásra következő változások esetére.

Tuka tanár ur, Ön a magyar nemzet érdekeiért küzdött! . . .

— ez volt a cseh államügyész beszédének legsúlyosabb vádja a Tuka-per tárgyalásán

Tuka magyar csapatokkal akarta megszállni a Felvidéket

Pozsony, szeptember 17. A Tuka-perben, amelyben Borsicki államügyész tegnap kezdte meg vádbeszédét, ma is a perbeszédet artották. Borsicki folytatta vádbeszédét, amelyben annak a véleményének adott kifejezést, hogy Tuka forradalmat akart szítani a Felvidéken, hogy ezzel mindenkélt a magyar csapatok bevonulását tegye lehetővé. Szerinte az volt Tukanak a terve, hogy előbb a magyar irreducibilis csapatok, majd utána a francia hadsereg szállják meg a Felvidéket. Tuka működése — mondta tovább az államügyész — a kénkedésre is ki-

terjeszkedett, amit az ügyész a tanuvalomásokból lát bizonyítottnak. Tuka szervezett kémirodája föltétlenül megbízható helyről kapta meg az adatokat, ezt a helyet azonban állami érdekből nem árulhatja el. Az államügyész ezután a többi vádlottak szerepével foglalkozott s valamennyit a legsúlyosabb vádakkal illette. Végül felsorolta az összes súlyosbító körülményeket s Tukanál kiemelte, hogy mint képviselő és a külügyi bizottság póttagja követte el eszelkedményeit. Ezután az ügyész Tuka-hoz fordult

ezekkel a szavakkal: — Dr. Tuka tanár ur, végezetül jöhöz fordulok! Ön a per kezdetétől végéig úgy állítja magát oda, mint a tót nemzet jogáért való küzdelem vértanúját. Önnek ehhez nincs joga, mert Ön sohasem küzdött a tót nemzet jogáért. Ön kínosan küzdött, de csak a magyar nemzet érdekeiért. A tót nemzetnek, mint szabad és ezeréves iga alól felszabadult nemzetnek nem lehet ma nemzeti vértanúja. A bíróság ezután elutasította a védelmetnek azt a kérését, hogy egy napra szakítsák félbe a főtárgyalást.

Az alacsony terményárak katasztrófális helyzetbe sodorták a mezőgazdaságot

Nem akarna többé búzát termelni a gazdák — Hetezer törpe birtokos van munka nélkül — Az Országos Mezőgazdasági Kamara jelentése

Budapest, szeptember 17. Az egyes mezőgazdasági kamarák jelentése alapján az Országos Mezőgazdasági Kamara a következőket jelenti a magyar mezőgazdaság általános helyzetéről: A beérkezett jelentések szerint a mezőgazdasági termények, különösen a buza olesó árából fakadó nyomott hangulat és pesszimizmus az országban általában észlelhető. A buza ára ugyanis országos átlagban nem haladja meg a husz pengőt sem. Hasonlóan olesó a rozs, 14 pengős árak mellett találkozunk 13 pengős rozsárakkal is, de sokhelyen még ilyen olesó árak mellett sem értékesíthető a termés. Egyedül Szabolcs vármegyében és a többi fagykársújtotta vidékeken mutatkozik a buza iránt kereslet, ezen a vidéken azonban nagyobb készletek nincsenek, sőt maguknak a gazdáknak is nagy gondot okoz a vetőmagszükséglet beszerzése.

A hitelválság

Súlyosbitja a helyzetet a hitelek megszorítása és a drága kamat. A változó kamat 13—14% körül mozog, de 18 százalékos kamattételekről is érkeztek jelentések. Ilyen körülmények között a gazda kénytelen természetesen még az ilyen rossz értékesítési lehetőségek mellett is eladni és

kell eladnia, mint rendszeren. A műtrágya iránt is az eddig iokozódott érdeklődés teljesen megszűnt, mert a gazdáknak az olesó terményárak mellett nem térülnek meg az erre fordított kiadásai.

Mást kell termelni a buza helyett

Az alacsony terményárak az önálló gazdákon kívül a részes munkások helyzetét is felette megnehezítették. A buza alacsony ára következtében az ország több részében élénk mozgalom észlelhető abban az irányban, hogy a buza terelés helyett más termelési ágra térjenek át, illetőleg más jövedelmi forrást nyissanak meg. Így az Alföld egyes helyein a baromfi tenyésztést karolták fel igen jó eredménnyel. Másutt a buza helyett babot, borsót, mákot, dohányt stb. vetettek. Az új irány azonban szakértelenség miatt nem járt kellő eredménnyel. Ámbár meg kell jegyezni, hogy a mezőgazdasági krízisnek mostani mutatkozása világielenség, mert közismertek azok a nehézségek, amelyekkel a mezőgazdaság nemcsak Európában, hanem a tengerentúli is, egyre súlyosabb körülmények között küzd.

Rossz munkaviszonyok

A mezőgazdasági kamarák jelentése a jentiekén kívül még a következőket tartalmazza: A búza árva-

mán a munkaalkalom és munkakereslet általában egyensúlyban volt. Nagyobb munkahiányt jelentettek Csongrádról, ahol 5—6000 törpe birtokos van munka nélkül, a legsanyarubb helyzetben. Szentesen ezzel szemben nagy a munkakereslet, ugyannyira, hogy ott az átlagos 3-tól 3 és fél pengővel szemben 5—pengő férfi napszámot fizetnek.

Öt utcasori röpielt levegőbe a g zrobaná

Newyork, szeptember 17.

Borzalmas szerencsétlenség történt Newburgh városában, ahol tegnap eddig még ismeretlen okok folytán kigyulladt a gázvezeték főcsöve. Az égő gáz felrohant s a környékbeli utcákban egymást követték a csőrobbanások. A szerencsétlenség a város üzleti negyedében történt, ahol öt utcasor ugyyszólván teljesen elpusztult. Ötven épület részben beomlott, részben súlyosan megrongálódott. A fővezetékbeli előtörő égő gáz nagy tüzeket is okozott. A tömeges szerencsétlenségnek mintegy hetven súlyos sebesültje van, akik közül hárman a kórházba szállítás után belehaltak égési sebeikbe. Négy ember nyomtalanul eltűnt s azt hiszik, hogy mind a négyen a romok alá kerültek és odavesztek. A rendőrségen és tűzoltóságon kívül a környékbeli városok helyőrségét is Newburghba vezényelték, hogy segítsenek a zomok eltávolításában.

Magyarországot is meghívják a párisi keleti jóvátétel konferenciára
Lehetetlen, hogy a gazdaságilag is tönkretett Magyarországra újabb terheket rójanak

Legutóbb magyar politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a párisi jóvátételi konferenciára meg fogják hívni Magyarországot, Bulgáriát és Ausztriát is. Ezzel szemben azonban az a helyzet, hogy a magyar kormány még eddig erre vonatkozólag semmiféle meghívást nem kapott. Ennek ellenére is azonban — nehogy a kormányt váratlanul érje az esetleges meghívás — megtörténtek az előkészületek a bizottsági üléseken való részvételre. A kormány tagjai egymás között már tanácskoztak is ebben az ügyben. Valószínű, hogy ha Magyarország megkapja a konferenciára szóló meghívást, úgy Wekerle Sándor pénzügyminiszter megy ki Párisba a kormány által felkérhető pénzügyi szakemberekkel.

Pénzügyi körökben a legnagyobb érdeklődéssel várják a keleti jóvátételi konferencia fejleményeit. Általában lehetetlennek tartják, hogy ezen a konferencián olyan javaslatok vetődjenek fel, amelyek a megbeszélendő és gazdaságilag amúgy is a legsúlyosabb helyzetben levő Magyarországra újabb terheket jelentenek. Magyarország a Népszövetség pénzügyi bizottságának döntése szerint 1945-ig évenként átlag 10 millió aranykorona jóvátételt fizet. Ötmillióval kezdődött ez a reparációs kötelezettség, fokozatosan megy felfelé, úgy hogy elérí átlag a 10 millió aranykoronát. Pénzügyi és diplomáciai körökben nem is feltételezik a keleti konferenciának olyan fordulását, amely Magyarországra reparációs szempontból újabb megterhelést hozna.

Bányarobbanás 20 halottal

Saarbrücken, szeptember 17. Klein községben, a Charles-bányában, Hétfőn délután újabb robbanás történt. Eddig 12 halottat és 25 sebesültet hoztak fel a tárnákból. A sebesültek közül ötten a halállal vívdónak, 12 bányász még hiányzik. A bányát a robbanás lángborította. Hétfőn estére a robbanás halottainak száma tizenháromra

emelkedett, míg a sebesültek száma huzsonhat. A vasárnapi első katasztrófa halottaival együtt összesen husz ember halt meg, az eltűntek száma pedig harmincegy. Mivel újabb robbanástól félnek, az eltakarítási munkálatokat nem lehet elég gyorsan folytatni, ezért a romok alatt maradt munkások megmentése is lassan halad.

Huszonkét protestáns vezető férfit avatnak tiszteletbeli doktorrá a debreceni és a pécsi egyetemen

Tudományos krtüntetések a protestantizmus jubileuma alkalmából

A protestáns egyház négyszázéves fordulóját üli az idén a nevezetes speyeri birodalmi gyűlésnek, melytől eredetét nyerte maga a protestáns elnevezés is. Ugyancsak négyszáz éve annak, hogy Luther Márton Nagy- és Kis Kátéja megjelent. De ezenfelül még egész sereg nevezetes évforduló ül az idén a református egyház. Háromszáz éve, hogy meghalt Bethlen Gábor és négyszáz esztendővel ezelőtt született Károlyi Gáspár, aki a magyar nemzetet az első bíbelfordítással megajándékozta. A nevezetes évfordulók alkalmából a debreceni Tiszta István-egyetem, továbbá a pécsi Erzsébet-tudományegyetem több előkelő protestáns férfit tüntet ki a tiszteletbeli doktori oklevéllel.

A kormányzó ugyanis a kultuszminiszter előterjesztésére megengedte, hogy dr Ravasz László, dr Antal Géza, Soltész Elemér püspököket, Payr Sándor és Stráner Vilmos egyetemi tanárokat közéleti tevékenységük, tudományos és egyházi tevékenységükkel szerzett érdemeik elismeréséül, továbbá a külföldi protestáns egyházak képviselői közül D. S. Carins aberdeeni teológiai igazgatót, William Beveridge, a budapesti skót misszió vezetőjét, dr August Lang halléi szuperintendenst, W. E. Jones amerikai esperest, Ch. F. Schaeffer D. D-t, a Reformers Churches in the United States egyetemes titkárát, Harlan G. Mondenhell D. D-t, Nánásky Lajos Csutoros Elek amerikai espereseket, dr I. A. C. van Leeuwen utrechtii egyetemi tanárt, dr H. Bouwmann-t, a holland szabadegyház képviselőjét és Kampéni teológiai tanárt részint tudományos működésük, részint a magyar református egyház iránt táplált és sok ízben tanúsított önzetlen jóindulatuk, valamint a magyar nemzet érdekeinek a külföldön való hathatós védelmével szerzett

NOVEMBERRE KIÜRITIK A MÁSODIK RAJNA-ZÓNÁT is

A Havas Iroda tegnapi jelentésével ellentétben arról értesül a Petit Parisien, hogy a második rajnavideki zóna kiürítése már november elsején befajduló, és hogy összesen tízezer francia katona hagyja el az második zónát.

MÓRA FERENC DEBRECENBEN

Móra Ferenc, a szegedi Városi Múzeum igazgatója tegnap Debrecenbe érkezett, hogy megtekintse a Déri Múzeumot. Délelőtt meglátogatta dr Essedi István egyetemi magántanár, múzeumigazgatót, a kinek a kalauzálása mellett megtekintette a Déri Múzeum összes termetét, egész berendezését, gyűjtemény anyagát és a Közművelődési Könyvtárat. Móra Ferenc egy-két napig marad Debrecenben.

Az Egységspárt hírei. „A Debreceni Egységspárt” 23. 25. számú körzeti bizottság a nyugat-deli helyiségében a Dr. Purgly Elemér és Móra Ferenc József és dr. Székely István szeptember 18-án (szombati) este 7 órakor igaz fontos értekezletet tart.

GOBELIN, KELIM, PERZSA, SMIRNA
munkák ez idén ismét nagy keresletnek örvendenek, éppen ezért
dus választék mérsékelt árakkal
KERÉKGYÁRTÓ KÉZIMUNKA IPARBAN
Szent Anna-utca 6. szám alatt.

A legújabb szerb rendelet drákói önkénnyel nyomja el a kisebbségi iskolákat

Belgrád, szeptember 17. A hivatalos lap mai száma közli az új középiskolai rendeletet, amely ma életbe is lép. A rendelet szerint a köznevelési miniszter megszüntetheti minden iskola és középiskola munkáját, ha nem szolgálja az iskola vagy az állam érdekét. Az iskolák egyes osztályait, ha a tanulók száma nem éri el az előírt létszámot, be kell zárni, sőt az iskolát is be kell szüntetni, illetőleg a főgimnáziumból algimnáziumot kell csinálni. Az egész oktatáson át kell vonulnia

annak a törekvésnek, hogy a tanulók mind jobban megismerjék az országot és a népet minden egyes ágát. Az ezidő szerint fennálló magán-köznevelési intézeteket, ha négy hónap alatt minden tekintetben nem idomulnak hozzá a rendelet előírásához, be kell szüntetni. Új magánközépiskola nem nyitható. A rendelet egy szóval sem említi meg a tantárgyakról, az előadás nyelvéről, a kisebbségi iskolákról és az utóbbiak fenntartása a rendeletben nincs biztosítva.

Megtalálták Nungasser és Colli utolsó üzenetét

London, szeptember 17. Az afrikai partokon a tengerészek egy palackot halásztak ki a tengerből. A palack felbontása után a következő üzenetet találták egy papíron:
Coli és Nungasser. A benzint kifogyott, be kell szállni. A gép vízzel feltelt meg. Isten veletek. Az üzenetben megjelölték a katasztrófa helyét is,

amely az afrikai partok és Nyugat-india között van. Nungasser és Coli francia pilóták tudvalevőleg két héttel ezelőtt kiserelték meg elsőnek az Óceán átrepülését, de teljesen nyomuk veszett s eddig egyáltalán semmit sem tudott róla a világ, hogy mi történt a két vakmerő francia pilótával.

A borralalórendszer eltörlését követelte a budapesti pincérparlament

Budapest, szeptember 17. A régi képviselőház tanácskozóterme az elmúlt éjszaka zsúfolásig megtelt szmokingos és frakkos köznépvel. A pincérek tartották nagygyűlést, amelyen heves tiltakozások hangzóttak el a borralaló ellen és ugyancsak hevesen követelték a százalékos és fixizetős rendszer behozatalát. Az éjszakai nagygyűlés publikuma élénk hangulatban kísérte figyelemmel a szónokokat és zúgó helyeslés volt a válasz minden kijelentésre, mely a borralaló ellen hangzott el. — Nem tűrjük tovább, hogy a pincérek a közönség könyöradományaira szorítsák! — mondotta az előnk megnyitó beszédében és városaps volt a felelet.

A következő szónokok a borralaló káros hatásairól beszéltek és megállapították, hogy ahol a százalékos rendszeret bevezették, ott a pincérek elhagyták a kávéházat, a kártyát és rendes családi életet élnek. Végül felolvasták a határozati javaslatot, amelyet a nagygyűlés egyhangulag elfogadott. A javaslat a következőket követeli:

BELGIUM ELÉGTELT KÖVETEL KINATÓL MISSIONARIUSAI

MEGGYILKOLÁSÁRT
Sanghaj, szeptember 17. (Havas.) Belgium kínai követe Erdélyes tiltakozó jegyzéket juttatott el a nankingi kormányhoz a három Ferenc-rendi barát meggyilkolása ügyében. A jegyzék követeli a nyomozás azonnali elrendelését és a gyilkosok példás megbüntetését.

A BELÜGYMINISZTER SZEGEDEN

Szeitovszky Béla belügyminiszter ma este autóján Szegedre érkezett. Fogadásán megjelent Aigner Karoly dr főispán és Somogyi Szilveszter polgármester. A belügyminiszter szegedi látogatása teljesen magánjellegű. Az éjszakát Szegeden tölti szardán délelőtt 11 órakor pedig autóján átmegey Makóra, ahol Purgly Elemér főispánnak lesz a vendége.

GYÁSZHÍR

Arva Gergely hentesmester életének...

Farkas János életének 59-ik évében...

Dr. Gerő Zoltán életének 32-ik évében...

E. Kemény Viktória zenekolai rendező tanár...

Koncz Sándor kőműves életének 58. évében...

Kozák Mihályné szül. Rácz Mária életének...

Nagy Imre életének 29-ik évében elhunyt...

Nozdroviczai özv. Nozdroviczky Lászlóné szül....

KÉT MINISZTERI OSZTÁLYFŐNÖKÖT LELŐTT EGY ELBOCSÁTOTT ERDŐŐR

Páris, szeptember 17.

Ma délután egy erdőőr, akit nemrég elbocsátottak...

SULYOS SZERENCSETLENSÉG EGY AMERIKAI GYERMEKMOZIBAN

Newyork, szeptember 17.

A Bronx negyedben, a régi zsidó városrészben...

Fegyverrel kezükben állanak egymással szemben az osztrák pártok

Érdekes és jellemző vita az osztrák nemzetgyűlésen

Bécs, szeptember 17.

A nemzeti tanács ma megkezdte tevékenységét...

A szociálista vezér fejtegetései során kijelentette...

Ha Önök a parlamentet el akarják helyezni Bécsből...

Schumy belügyminiszter, helyettes kancellár...

A helyettes kancellár a következőkkel zárta be fejtegetéseit:

A belső leszerelés csak akkor lehetséges, ha minden szóba jöhető csoport maga akarja...

Egy millió pengőnél nagyobb hiány Debrecen jövő évi költségvetésében

Ötven százalék lesz a községi pótdóó

(A D. U. tudósítójától.)

Debrecen város jövő évi költségvetését Ary Lajos főszámvevő néhány héttel ezelőtt elkészítette...

A költségvetés szerint Debrecen város háztartásánál rendes szükséglet 11.991.176.- P...

A költségvetésben levő nagyobb különálló lapok és alapítványoknál szükséglet 3.162.587.- P...

A számbavehető és a fentiekben ismertetett szükségleti és fedezeti tételek egybevetése után tehát megállapítható...

Debrecen város háztartásánál a jótékony szerinti jelentkező 1.196.076 P költségvetési hiány a községi pótdóó...

számított 50%-os községi pótdóóval fedezetet nyer.

Debrecen város önálló vagyonek kezelésü intézményeinél a leírások és az újítási alap kellő dotálása után jelentkező 557.020.- P üzemi felesleg...

A községi pótdóóval a háztartás költségvetésében fedezetlen lesz a háztartás költségvetésében fedezetlen...

Egy kommunista agitátorra ismertek a nisi fejnélküli holttestben

A Politika jelentése szerint a re"ldör" ségnek sikerült megállapítani annak a fejnélküli holttestnek a személyazonosságát...

a belgrádi kommunistaszervezet titkára volt, akit a rendőrség, mint kommunista agitátor, már régen körözött.

Harmincegy áldozata van a bácskai vasuti robbanásnak

A Szabadka melletti Zednik állomásán történt robbanás katasztrófa sokkal súlyosabb, mint az első jelentések alapján hinni lehetett.

banásnak nem volt súlyosabb következménye, a harmadik robbanás azonban oly hatalmas volt, hogy az egész kocsi a levegőbe repült.

A jövő háborujából kiküszöböljük a tengeralattjárót

Anglia és Amerika megegyeznek a flotta-leszerelésről

London, szeptember 17.

Az angol-amerikai flottamegegyezés legnagyobb akadályait sikerült elhárítani és most már csaknem bizonyos, hogy a megállapodásnak lényegesen meg fogják könnyíteni az általános leszerelést és a világbéke megalapozását.

belátásra jutnának és megváltoztatnák álláspontjukat.

A Daily Herald is hangsúlyozza, hogy az angol és az amerikai kormány kész a tengeralattjárókat végleg száműzni.

Anglia és Amerika — a Daily Telegraph szerint — már régóta hajlandó arra, hogy a tengeralattjárókat teljesen kiküszöböljék a hadviselésből.

Nagy nyereséget jelentene az emberiség számára, ha azok a hatalmak, amelyek 1921-ben még makacsul ragaszkodtak a tengeralattjárókhoz, most több...

A tengerészeti korlátozások a jövőben sem fogják a háborukat lehetővé tenni, állapítja meg a Morning Post.

Óriási értéket képvisel a Nemi-tóból felszínre hozott Caligula gálya

A kutatást végző professzor válasza az elégedetlen támadóknak

Róma, szeptember 17. Antonielli olasz egyetemi tanárt, aki különben a Nemi-tónál Caligula császár elsüllyedt gályáinak kiemelési munkálatait vezeti, legutóbb éles hangon és gunyosan válaszolt azoknak, akik megtámadták őt azért, mert az óriási költségeket igénylő munkálatok nem jártak a várt eredménnyel. Egyesek ugyanis azt várták, hogy a gályából hatalmas értékű kincsek kerülnek fel-

re, holott ezzel szemben a hajón nem találtak semmit, s csupán a két hajó jelenti a megfizethető óriási értéket. Nyilatkozatában többek között azt mondja a professzor, hogy a hajó törzsének arany- és ébességben való feltárása sokkal nagyobb értéket jelent, mint a hajón találtak.

Hónapok óta vándorol az új református templomok építési aktája a minisztériumok között

Kormányhatósági jóváhagyás hiánya miatt nem tudják építeni a templomokat

(A D. U. tudósítójától) Ismerets, hogy a debreceni református egyház a hívek számának megnövekedése miatt a legközelebbi jövőben két új templomot akar mellé egy-egy belső lelkézi lakást és azonkívül két tanyai lelkézi lakást fog építtetni. Amikor a presbitérium ezt elhatározta, azonnal meg is alakította az építési bizottságot, amelyet az építkezések előkészítésével bízott meg.

Az új templomok építése ügyében munkatársunk az egyházi vezető körénél érdeklődésre olyan információkat kapott, hogy az építkezést még mindig nem lehet megkezdni, mert sem a templomok, sem pedig a lelkézi lakások céljára szolgáló telkeket nem jelölték ki véglegesen. Debrecen város közzétételének idején a legnagyobb tökélytelenséggel kezelte ezt az ügyet és a két területet készségesen átengedte az egyháznak. Teljesen a városi hatóságoktól kívül fekvő okok miatt az ezen ügyre vonatkozó határozatok még most sem jöhetnek. Ugyanis a templomhelyek és belső lelkézi lakások telkének lelkézi ügye már hónapok óta a belső minisztériumban van jóváhagyás alatt. Érdekes rámutatni arra, hogy az ezen vonatkozó bürokratikus eljárás még nem benyújtott le.

A város a határozatokat kormányhatósági jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszterhez. A belügyminiszter az aktákat véleményezés céljából áttette a kultuszminiszterhez. A

há a tóból bronz-szobrokat, márványt, mozaikot hoztak volna fel felszínre. Maga a felszínre hozott hajó törzse azt bizonyítja, hogy ma a hajóépítés technikájában semmivel sem értünk el többet és nem találtunk jobbat, mint a császári Róma. Jelentésében azt javasolja a tudós professzor, hogy a fő partján építsenek muzeumot a két gálya részére.

A második hajót egyébként, amelyet most még teljesen moszat és víz fed, körülbelül csak október vége felé szabadítják ki. Az olasz régészek teljes mértékben megvannak elégedve a kutatás eredményével és azokkal a rendkívül nagy értékű leletekkel, amelyeket az első hajón találtak.

Cipőt, harisnyát

legolcsóbban, legjobban vehet

Benyáts Emil

áruházában

Debrecen, Tisza-palota.

Kölmán utcán lesz, mert a homokkerti református lakosságnak az a méltányos öhajátása, hogy a templom és lelkész-lakás a sűrűn lakott kertészfőútcáján legyen.

Ertesülésünk szerint a polgármester

és az illetékes városi hatóságok az alkalommal is a legnagyobb megértéssel intézik ezt az ügyet, de a megoldás itt is csak a végleges kormányhatósági jóváhagyás után lehetséges.

Lord Rothermere ötvenezer pengőt adott a Szent Imre-év céljaira

Lord Rothermere a múlt nap levelet intézett Huszár Károly nyugalmazott miniszterelnökhöz, aki az 1930-ra tervezett Szent Imre-év előkészítésének munkálatait végzi. Leveleiben többek között arról értesíti lord Huszár Károlyt, hogy a Szent

Imre-év ünnepeinek előkészítésére ötvenezer pengőt bocsát rendelkezésre. Mint leveleiben megemlíti a lord, örömmel tölti őt el az a tudat, hogy a Szent Imre-év Magyarország érdekében az egész világon szolgálni fogja.

A „jobboldali” Bucharint elcsapa a szovjet

Kowno, szeptember 17. A szovjetkormány elhatározta, hogy eltávolítja a szovjetunió végrehajtóbizottságának elnöki állásából Bucharint, miután a népbiztosok tanácsából is kiközösítették jobboldali ellenzéki magatartása miatt. Ezenkívül kötelezték Bucharint arra is, hogy mondjon le a népgazdasági tanácsban viselt állásáról, tehát végleg megszűnik állam-

szolgálatot teljesíteni. A kommunista párt központi választmánya elrendelte, hogy a vöröshadseregben és haditengereszetben el kell távolítani a jobboldali ellenzékhez tartozó magasrangú tisztviselőket, akik a fegyelmet veszélyeztetik. Bucharin egyelőre Moszkvában maradhatsz.

Elfogták a legveszedelmesebb alföldi rablóbanda vezérét

A banda négy tagja rávallott, de az ötödik, aki a fia volt, nem is akarta megismerni

Szeged, szeptember 17. Ismeretes, hogy a szegedi rendőrség hónapokon át a legerélyesebb nyomozást folytatta le a Szeged környékén garázdálkodó vakmerő rablóbanda tagjai és vezére után. A banda öt tagját nemrégiben sikerült letartóztatni a csendőrségnek, azonban a banda fejét nem tudták elfogni, bár a csendőrök menekülés közben többször is utánaöltek, de ennek ellenére is sikerült a bandavezérnek a nádasban elmenekülnie.

A nyomozás szakadatlanul folyt a zér után s végül is a csendőrök tegnap elfogták a 45 éves cigányaditát, akiről kiderült, hogy Kalderás Jónásnak hívják, többen ismerik a környéken, de senki sem tette fel róla, hogy ő lett volna a veszedelmes rablóbanda feje.

Kalderást a szegedi rendőrségen bemebesítették az elfogott rablók, akik közül négyen rögtön felismerték benne vezérüket és elárulták a nevét is, míg az ötödik nem akart tudni róla semmit. Végül is kiderült, hogy ez az ötödik rablóbanda

Raffay József néven tartották fogva, tulajdonképpen fia Kalderásnak. Maga Kalderás tagadta, hogy bármi része is volna a rablóbanda megszervezésében s fosztogatásokról sem tud semmit. Az elfogott bandatagok azonban mind ellene vallottak, mire Kalderást beszállították az ügyészégi fogházba.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség Olaszországban

Róma, szeptember 17. A múlt éjszaka borzalmas szerencsétlenség érte a Róma—firenzei vonatot, amely Cortana állomás bejáratát váltójánál beszaladt egy tolató tengervonatna. A gyorsvonatnak a mozdonya és tíz kocsjia kisiklott a sinekről, míg a tehervonat kocsijai teljesen szétrombolódtak. Az összeköttetés következtében mintegy tíz utas és három vasutas sebesült meg, komolyabban, de egyiknek sem életveszélyes az állapota. A sebesültek között van a firenzei fasiszta párt főtitkára is.

Gond nélkül él,

ha fűszert csemegét és italt stb.

Pálffy nál vásárol.

Kossuth-utca 7. szám.

Telefonszám: 13—49.

Vásároljon könyvre, havonként egyszer fizet.

Friss töltésű HARMAT VIZ állandóan kapható!

Debrecenben is szervezik a „Magyarság” Szövetségét

Emlékezzetek még, hogy az ország leghatalmasabb és legelőkelőbb sajtó-organumának, a „Magyarság”-nak olvasói elhatározták, hogy országszerte megszervezik a „Magyarság Szövetségét”. Ez a mozgalom most Debrecenben is jelentős stádiumba jutott és itt is megtörténnek az előkészületek a szövetség megalakítására.

Némethy Béla, a „Magyarság” belső munkatársa szeptember 19-én, csütörtökön este 8 órakor a debreceni Royal-szálloda nagytermében előadást tart a „Magyarság Szövetségéről”. A „Magyarság” debreceni olvasótáborra bizonyára nagy lelkesedéssel és szeretettel fog csatlakozni az országos mozgalomhoz, melynek Debrecen egyik legjelentősebb támaszpontja lesz. Debrecenben több, mint ezer család olvassa naponta a Magyarországot s így ha csak ezek belépnek a szövetségbe, egy ebből a tömörlésből Debrecen egyik leghatalmasabb társadalmi egyesülete alakulhat ki.

A rendező-bizottság Némethy Béla csütörtök esti előadására szeretettel várja a „Magyarság” minden debreceni olvasóját.

Tiltott műtéttel megölték egy váncsodi asszonyt

A sebészeti klinikáról jelentették hétfőn délelőtt a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Király Józsefné váncsodi asszony gyanús körülmények között meghalt.

Az ügyészség indítványt tett a jelentés vétele után a vizsgálóbíró-ságnak, hogy a boncolást s a helyszíni szemlét tartsák meg.

Hétfőn délután dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő felboncolta az asszony hulláját s megállapította, hogy a halált sikertelen, tiltott műtét okozta. A fiatal asszony pár hónapos terhes állapotban volt, mikor végrehajtották rajta a műtétet, de a seb inficiálódott s ez okozta az asszony halálát.

A boncolás után a váncsodi csendőrség megindította a nyomozást s megállapította, hogy a tiltott műtétet Horváth Erzsébet bábaasszony hajította végre az asszonyon. Horváth Erzsébet a csendőrségen megtört a bizonyítékok sulya alatt s bevallotta bűnét. A csendőrségen őrizetbe vették az angyalcsináló bábaasszonyt s ma fogják bekísérni a debreceni kir. ügyészség fogházába.

Építet és butor-
Vasalások,
fou néro
Bészler Lajosnál,
Széchenyi-utca 2. sz.

Poloskát,
svábbogarat, hangyát 24 órán belül kiiríthat szabadalmazott irtó szerrel. Kapható:
Stern
festéküzletben Piac utca 10. sz. (Bikával szemben.) — Ugyanott magas fényű padlólapok nagyon olcsón kaphatók.

A debreceni egyetem is több fakultáson kérte a felvehető hallgatók létszámának felemelését

A jogi karon még 59 elintézetlen kérvény van — Debrecen felé gravitálnak a Budapesten fel nem vett egyetemi hallgatók

Debrecen, szeptember 17. (A D. U. tudósítójától.)
A debreceni Tisza István tudományegyetemen napok óta rendkívül élénk élet uralkodik ismét. Az előadások már megkezdődtek az egyes fakultásokon, de a beiratások azért még mindig folynak. Az egyetemre összesen felvett hallgatók létszámát még pontosan épen ezért nem is lehet megállapítani. Annyi tény, hogy az orvosi kar egyáltalában nem kérte a minisztertől az eredetileg megállapított hatvanas létszámának a felemelését, de ez a létszám betelt. A bölcsészeti karon a miniszter száz felvehető tagot jelölt ki s ez a szám is betelt már s ugy értesülünk illetékes helyen, hogy a kar nem is fogja kérni a létszám felemelését. Dr. Hankiss János bölcsészeti kar dékán különben kedden délben Budapestre utazott, ahonnan csak valószínűleg csütörtökön fog hazaérkezni. Lehetséges, hogy személyesen fog eljárni a kultusz-

minisztériumban a létszámfelemelés ügyében, amennyiben hallgatók még mindig jelentkeznek felvételre. Annál nagyobb a tolongás a jogi fakultáson. Itt a miniszter eredetileg kétszázban állapította meg a felvehető első éves hallgatók számát s ezzel szemben — bár ez a létszám már régen betelt, — még mindig mintegy ötvenkilenc kérvény van a dékáni hivatalban, amely elintézésre vár. — Ezért — mint a Debreceni Ujság a múlt nap meg is írta — a kar elhatározta, hogy a kultuszminisztertől a létszámnak 250-re való felemelését kérte. Erre az előterjesztésre azonban mindeddig nem érkezett meg a miniszter válasza. Illetékes helyen érdeklődtünk ebben az ügyben s ott azt a felvilágosítást kaptuk, hogy még ha a 250-es létszámfelemelés meg is történne, abban az esetben sem lehetetlen, hogy a kar még egy emelést fog kérni a minisztertől, mert előreláthatólag be fog következni az

a helyzet, hogy a budapesti és más egyetemekre fel nem vett jogkari hallgatók tömegesen fognak egy-két hét múlva jelentkezni felvételért a debreceni egyetemen.

Szintén a megállapított ötvenes létszámot meghaladóan történtek jelentkezések a teológiai fakultáson is, úgy, hogy a kari ülésen hétvenre kérték a minisztertől a létszám felemelését. Értesülésünk szerint még ebben az ügyben sincsen végleges döntés.

Egyébként a questori hivatalban már hetek óta szinte éjjel-nappal folyik a munka, a beiratás. Ha valamelyik hallgatónak felvilágosításra van szüksége, még az esti órákban is megszerezheti azt a questori hivatalban. Az eddig felvett hallgatók száma már most is meghaladja az ezerkétszázat, de azt hiszik, hogy elérik az ezerháromszázat is. Ezzel szemben a múlt évben 1183 volt a debreceni Tisza István egyetemre felvett hallgatók száma.

A belügyminiszter kedden szemlét tartott a debreceni városházán és rendőrségen

Szcitovszky miniszter szerint is szükség van az új debreceni városháza felépítésére

Debrecen, szeptember 17. (A D. U. tudósítójától.)
Dr. Szcitovszky Béla belügyminiszter titkárával és dr. Vay Kázmér államtitkárral hétfőn este 6 órakor utóval Debrecenbe érkezett s az Arany Bikában szállt meg. Tegnap délelőtt a belügyminiszter Vay államtitkárral, dr. Hadházy Zsigmond főispánnal, Ghyecz Tihamér kerületi rendőrfőkapitánnyal, Sighy Lajos rendőrfőtanáccsossal felment a városházára, ahol dr. Vásáry István polgármester fogadta a magas látogatókat.

A belügyminiszter a városházán
A belügyminiszter a városházán megtekintette a polgármesteri hivatal, a számvevőség és az adóhivatal helyiségeit. Majd a városháza udvarára mentek, ahol dr. Vásáry István polgármester ismertette a belügyminiszter előtt az építendő városháza tervét és a rendelkezésre álló telek beosztását. A miniszter nagy érdeklődéssel hallgatta a polgármester szavait és ő is annak a véleményének adott kifejezést, hogy feltétlenül szükség van arra, hogy Debrecen olyan új, modern városházát építessen, amelyben az összes városi hivatalok elhelyezést nyerhetnek.

A rendőrségen
Szcitovszky Béla belügyminiszter délelőtt fél 10 órakor a városházáról gyalog átment a rendőrségre. Vele mentek Hadházy Zsigmond dr. főispán, Vásáry István dr. polgármester, Ghyecz Tihamér rendőrkir. kapitány és Szlady Imre ezredes, csendőrkir. parancsnok, Lám Dezső kerületi főkapitányhelyettes. A rendőrségi palota kapujában a zölgala öt megfigyelő kapus, őrszem jelentkezett a belügyminiszternél. Innen a belügyminiszter kíséretével együtt Ghyecz Tihamér kerületi főkapitány szobájába ment, ahol a debreceni rendőrkir.

ület helyzetéről folytattak hosszabb megbeszélést. Ennek során szóba került többek között a városháza és a debreceni rendőrségi palota régen felújítandó ügye is, valamint a fogalmi és számvevői kar létszámfelemelése, illetőleg csökkentése.
A kerületi főkapitány szobájából Sighy Lajos rendőrfőtanácsos, a debreceni kapitányság vezetőjének szobájába ment át a miniszter. Itt is rövidebb megbeszélés folyt, majd a rendőrszemélyzet másodemeleti szobáit látogatta meg a belügyminiszter.
Itt vitéz Boskó Gyula rendőrfelügyelő, a rendőrszemélyzet parancsnoka jelentkezett a belügyminiszter előtt. Ugyancsak ő kalauzolta végig a belügyminisztert az őrszemélyzeti szobák megtekintésénél.

A belügy. miniszter megtekintette a fogdát is
A belügyminiszter lement a rendőrség fogdájába is, ahol az ajtóban vitéz Tóth Gyula rendőrkir. kapitány jelentkezett előtte, aki átvette a kalauzálást. A belügyminiszter alaposan megtekintette a fogdát és úgy a közös cellákba, mint a magánzárkákba is betekintett. A belügyminiszter megszólította a rabokat is és megkérdezte, hogy miért vannak bezárva. Az egyik rab erre a kérdésre kissé ironikodva válaszolta:
— Egy kicsit be voltam rugva, azért hozott be a rendőr.
Szcitovszky miniszter erre megfogyezte:
— Ugy látom, már kijózanodott!
— Igenis már teljesen normális vagyok! — hangzott a nagy derült-árgot keltő felelet.

Baj van az a tőrökkel
Majd egy magánzárkában lévő rabot szólított meg a belügyminiszter. Kérdezte, hogy az illető igazolványát megvizsgálta-e, az illető megígérte, hogy a rendőrségen át fogja adni a tőrökkel. Szcitovszky miniszter erre megfogyezte:
— Baj van az a tőrökkel.
Majd egy magánzárkában lévő rabot szólított meg a belügyminiszter. Kérdezte, hogy az illető igazolványát megvizsgálta-e, az illető megígérte, hogy a rendőrségen át fogja adni a tőrökkel.

hat napi cizárásra.
Szcitovszky miniszter hátrafordulva kísérőjéhez, ezt mondotta:
— Legszigorubbant kell elbánni ezekkel a vezetőkkel, mivel még most se tanulták meg a szabályzatot. Jövedelem alkalmával is a sofföröm hiába tülköi, csak nem akartak ki térti előünk. Ha nem resteltem volna, leszálltam volna autómról és elmentem volna a dolgát.

Hét gyermek
A fogházból való távozása alkalmával Szcitovszky miniszter megszólította Baranyai Sándor 278-as számú rendőrőrmestert és kedélyes beszélgetésbe kezdett vele:
— Hány gyereke van? — hangzott a miniszter első kérdése.
— Alázatosan jelentem, hét gyermekem van!
— Gratullok hozzájuk! — mondotta a miniszter és jóerősen megvárta a derék őrmester kezét.
Az új csendőrség palotát is meg: írté a Szcitovszky

Meglátogatta a miniszter a fogház konyháját is, hol a szakácsnő éppen oldbabot főzött ebédre a raboknak. A beszélgetése folyamán szóba került, hogy tavaly 32 fillér volt a napi átlagkoszt, míg az idén már ötven fillérré emelkedett. Majd a lovasrendőrség istállóit tekintette meg Szcitovszky miniszter. Itt Bacsó József rendőrfelügyelő jelentkezett előtte. A miniszter nagyon meg volt elégedve az itt tapasztalt szép renddel és tiszasággal; megjegyezte, hogy ilyen szépen rendben tartott jó lovakat ritkán látott.
A szemle befejezése után a miniszter kíséretével együtt autójához ment, majd megtekintette az új csendőrségi palota építkezését, aztán pedig továbbutazott Berettyóújfalura felé.

Három pengő és egy zsebóra maradt halálra gazolt siketnéma munkás kislányára

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A balmazújvárosi vasút által szombaton este halálra gázolt Fazekas Sándor siketnéma napszámos holttestét hétfőn boncolták fel. A boncolás után a rendőrség megadta a temetési engedélyt s a vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen siketnéma saját vigyázatlanságának

esett áldozatul. Tegnap délelőtt a rendőrségen megjelent a halálra gázolt munkás 14 éves kislánya és átvette a rendőrségen azokat a tárgyakat, amelyeket az elgázolt ember zsebeiben találtak. Három pengő készpénzt, egy zsebórát és néhány apró tárgyat vitt magával a gyermek.

Debreceni lelkészt kapnak az egyeki és ohati reformátusok

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Rendkívül érdekes és nagyjelentőségű akciót indítottak nemrégiben az egykori református hívek. Évek óta tervezik már, hogy az ottani református lakosság lelki gondozását másképpen kellene megoldani, mint ahogyan eddig volt, de mindaddig nem volt sem mód, sem terv arra nézve, hogy a súlyos problémát miképpen oldják meg. Az a helyzet ugyanis, hogy Egyeken mintegy 160—200 református lélek lakik, akiket eddig a debreceni lelkészek részesítettek lelki gondozásban. Most azonban az egyekiek azt akarják, hogy külön református egyházat szervezzenek a számukra, hogy lelki szükségleteiket közvetlenül és helyben elégítsék ki. Magukban természetesen — tekintve a hívek csekély számát — erre az akcióra igen gyengék volnának s éppen ezért a debreceni egyház támogatását és segítségét kérték a szervezés nehéz munkájában.

A debreceni református egyház az utóbbi napokban többször is foglalkozott ezzel a nagy horderejű kérdéssel, ami egyházi szempontból is igen messzeható jelentőséggel bír és arra az álláspontra helyezkedett, hogy hajlandó az egyekieket szép akciójukban támogatni, mert hiszen természetes dolog, hogy a lelki gondozás a jelenlegi körülmények között aligha tarthatók fenn, vagy legalább is olyan nagy kényelmetlenséget jelent a református hívekre nézve, hogy már maga az is hátrányos lehet a kívánt eredmény tekintésében. Az a helyzet ugyanis, hogy Debrecen határának egyrésze, az úgynevezett Ohat, amely igen lakott hely és rendkívül nagy kiterjedésű, magától a várostól óriási távolságra van, viszont Egyeknek közvetlen közelében. Most viszont Ohatról Egyekre szekérrel fél óra alatt lehet jutni, míg ugyancsak Ohatról Debrecenbe vonaton fél napi időbe kerül az út, amennyiben a hortobágyi vicinálison kell utazni, amely ennny idő alatt teszi meg az aránylag rövid utat. Ilyenförmán a református hívek legtöbb esetben nem részesülnek még vasárnaponként sem a szükséges lelki gondozásban, mert képtelenek ilyen nagy és ennyi időt igénybevevő utat megtenni. Éppen ezért sokkal előnyösebb volna, ha az ohatpusztai lakosok lelki gondozását is a tervezett egyeki lelkész látná el.

Ebben az ügyben különben a debreceni egyház vezető köreiben már napok óta folynak a megbeszélések és illetékes helyről kapott értesülések szerint, valószínűleg az lesz a probléma megoldása, hogy a debreceni egyház meg fog bizni egy lelkészt azzal, hogy amíg Egyeken az állandó lelkészi állást meg nem lehet szervezni, addig hetenként legalább

két napot töltsön Egyeken és ez alkalommal lássa el az ottani és az ohatpusztai református lakosok lelki szükségletét. Ez a lelkész valószínűleg Fekete Gyula belmissziói lelkész

lesz, aki megszállott területéről költözött Debrecenbe és hosszú lelképásztori szolgálatát különösen a belmissziói terén szerzett rendkívül nagy érdemeket.

Ötezer pengős alapítvány a debreceni Városi Dalegylet fejlesztésére

Pénteken délután lesz a dalegylet évi rendes közgyűlése — Siremléket állítanak Rácz Károly cigányprimásnak

A Debreceni Városi Dalegylet választmánya kedden délután a városháza kistanácsstermében ülést tartott, amelyen igen fontos ügyek kerültek napirendre. Mindenekelőtt elhatározták, hogy az évi rendes közgyűlést pénteken délután 5 órakor tartják meg ugyancsak a városháza kistanácsstermében. Ezután Csapó László főtökár, tálcánok évi jelentését, valamint a pénztári és zárszámadásokat terjesztette elő, amelyeket a választmány egyhangúlag elfogadott. Dr. Miszti Károly városi főügyész üdvözölte ezután meleg szavakban dr. Láng Sándor tiszt. főorvost, a dalegylet választmányi tagját, aki a debreceni zenekultura terén hosszú éveken keresztül rendkívül értékes munkásságot fejtett ki. Az üdvözlés abból az alkalomból történt, hogy a főorvost a Kormányzó egészségügyi főtanácsossá nevezte ki. Dr. Láng Sándor az üdvözlést meghatótt szavakban köszönte meg.

Elhatározta a választmány, hogy Rácz Károly volt debreceni cigányprimás emlékének áldozni kíván és ezért emlékművet állít sírjára. Rácz Károly ugyanis a régebbi időkben több alkalommal szerepelt kultúránk is a Városi Dalegylettel s neki is érdeme, hogy a dalegylet mindenkor hatalmas sikereket ért el.

Csapó László főtökár jelentette ezután, hogy a Dalegylet egyik legkiválóbb tagja Horváth János építőmester a nyár folyamán elhunyt. Indítványára a választmány elhatározta, hogy emléket jegyzőkönyvben örökítik meg. Ez

zel kapcsolatban Balla Bertalan tanácsnok bejelentette, hogy éppen most boncolták fel Horváth János végrendeletét, amelyben a dalkulturának e lelkes ápolója 5000 pengőt hagyott a Városi Dalegylet fejlesztésére. Elhatározta a választmány, hogy Horváth János emléket megőrkítendő, a dalegylet minden évben ki fog menni a sírjához, ahol egy dalt fog élelkelni.

Kaba község vezetősége értesítette a Dalegyletet, hogy egykori karnagyuknak Mácsai Sándornak az emlékét meg fogják örökíteni és a kabai Nap-utcát Mácsai Sándor-utának nevezik el. A község vezetőségét az a körülmény vezette erre a kegyeletes elhatározásra, hogy Mácsai Sándor kabai születést volt.

Zöld László dalegyleti tag ebben az évben töltötte be tagságának ötvenedik esztendőjét, ez alkalommal a dalegylet egy későbbi időpontban házi ünnepély keretében fogja őt üdvözölni és tisztelőre társas összejövetelt rendez. Csapó László főtökár bejelentette ezután, hogy több oldalú elfoglaltsága miatt a főtökári teendőkötől visszalep. A választmány közbizalma azonban olyan spontán nyilatkozat megírta, hogy a tagok kérsére lemondását visszavonta. A választmányi ülés több apróbb ügy tárgyalása után véget ért.

Eladó

arcellázásra Debrecenben, Bellegel 333. szám alatt Öndöd vasúti állomás mellett, kertészeti célokra is alkalma

tanyaföld.

Felvilágosítást adnak dr. Tervey Tamás és dr. Kovács Béla ügyvédek Debrecen, Plac-u 73.

Toby-f lefaj orokkimérése megkezdtem

Kővidinka ezerjő 1 liter P 1.— Rizling 1 liter P 1.20.

Szives pártfogást kér vitéz Nánási Lajos „Korona” vendéglő (Csapó-utca 17.) bérloje.

TÁRCA

EGYEDÜL

Vadgesztenyék a szelid Mecsek alján
Réám borulnak csendesen,
Tul e közömbös, kéklő hegyi-tájon
Vajjon réám gondol most a kedvesem?

Megörzi-é, ha busan révedek
A könyörtelen, néma messzeségbe
S a szívből e kínzó fájdalomnak
Eljut-e hozzá egy parányi részem?

Megörzi-é, hogy régi, büszke lelkem
Fáradt madár az óceán felett
S hogy nincs már bennem semmi más
erő,

Csak a szív, mely szeret?...

... S hogy nekünk mégis, mégis győzni kell

Ha száz bitang is ellentünk kerít,
Mert Isten engem itatósnak küldött,
Hogy felszárítam drága könnyeit!...

KIRALY TIBOR

Elkalódott magyar tehetségek

Írta: ARADI SZABÓ ISTVÁN

A magyar föld nemcsak aranylászok egész tengerét termeli ki magából, hanem olyan szellemi érté-

keket is szül, amelyek Európa legműveltebb államainak is a legnagyobb dicsőséget ragyogtathatnák a homlokára. Mindenki, aki foglalkozott a magyar történelemmel és művészettörténettel, nem is szólva az irodalomtörténetéről, jól tudja, hogy kiváló férfiaknak egész légióját adta a magyar föld, s e férfiak legnagyobb része valóban a föld népéből jött. „Porban születnek a Messiások”, — dalolja egyik kiváló költőnk s ezek a porban született Messiások igazolják tehetségükkel azt, hogy Magyarország valóban a kultúr népek közé tartozik, s hogy éppen tehetsége révén méltó Európa népeinek tisztelgésére. Hogy a magyar tehetségek milyen különös, majdnem csodálatos módon jutnak el ahoz, hogy tehetségüket ország-világ előtt felragyogtathassák, azt újabb legfényesebben a Benedek Péter esete bizonyítja.

Benedek Péter a pestmegegyi Uszod községben morzsolgatta 35 éves koráig földműves-életének egyhangu szürke napjait, s még legjobb barátai sem tudták, hogy súlyos napi robotjának elvégzése után odahaza festégetni szokott. 35 éves korában, merében véletlenül, egy fővárosi esztéti-

kus fölfedezte Benedek Péter festői tehetségét, képeiből Budapestten kiállítás rendezett, amely alkalomból az egész budapesti sajtó megállapította, hogy Benedek Péter személyében egy új magyar östehetség került a homályból napvilágra. Ez történt két évvel ezelőtt.

A mult hetekben rendezték meg Benedek második budapesti kiállítását, amikor minden hozzzáértó elbámul azon, hogy Benedek a két év alatt milyen óriásit fejlődött. S most már idejét látták annak is, hogy ennek a nagy magyar zseninek a műveivel a külföldet is gyönyörködtessük. Bécsben, amely a világnak egyik legnagyobb és legszigorubb művészetrangjoga, kiállítás rendeztek Benedek képeiből. A kiállítás szinte csodálatos sikerrel járt: minden hetilapban ott látható Benedek önarékepe vagy fényképe és komoly tanulmányok számolnak be művészetéről. Az osztrák külügyminiszter a legközelebb osztrák írók és az osztrák arisztokrácia legkiválóbb tagjai jelentek meg Benedek kiállításán és elragadtatva üdvözölték a földművesből lett magyar piktor. S még azt is meg kell itt említenünk, hogy egy világhírű francia író legújabb könyvé-

ben, amelyben a világ legkitűnőbb mai festőiről ír, három teljes nyomtatott oldalt szentel Benedek Péter művészetének.

Magyar szívünk könnyesen dobog az örömtől, midőn Benedek Péter ragyogó sikereiről olvassunk, de egyszersmind elborult homiokkal gondolkunk arra: hány, meg hány Benedek Péter marad továbbra is a homályban, mert nem akad olyan hozzzáértó valaki, aki fölfedezze a tehetségét... Igen sok magyar községben és vidéki városban élnek költői és művészi tehetségu férfiak, földmives- vagy iparos-sorsban, s fényes tehetséguk csakhamar ragyog meg az emberek szemé előtt... Azt hisszük, hogy a tanulóknak és papoknak nem lehet szentebb kötelességük, mint figyelni, hogy kezük alá adott gyermekek közül melyikben ragyog Istennek legdrágább ajándéka: a talantum, s ezekre tanulóokra fölhívni a kultuszminiszterium figyelmét, nehogy ezeknek is meglelt férfikorukig tehetségükhöz méltatlan módon kelljen megkeresni kényerüket, esetleg anélkül pusztulni, hogy talantumukkal saját magukat és országuknak dicsőséget szerettek volna...

A magas vámok miatt horribilis mértékben megdrágult a vadászat

Elégedetlenek a vadászok és kereskedők a tilalmi idő meghosszabbítása miatt

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Szeptember 16-án megkezdődik teljes erővel az új vadászati szezon. Ez valamikor azt is jelentette, még néhány évvel ezelőtt, hogy a vadászok beszerzik a szükséges lőszeranyagot, pótolják a hiányt, vásárolnak fegyvereket s ezért ebben az időszakban valamikor legjobban arattak a lőszer- és fegyverkereskedők. Ma már azonban egészen más a helyzet. Hiába kezdődik meg holnap a szezon, hiába nincsenek kellőleg felszerelve a vadászok közül nagyon sokan, a fegyverüzletekben mégis állandóan nagy a pangás. Naponta alig egy-két vevő téved be a boltba s természetesen ezek közül sem mind vásárol. A Debreceni Ujság munkatársának alkalma volt beszélgetni Debrecen legnagyobb fegyverkereskedőjével, Ladányi Lászlóval, aki elmondta, hogy a fegyverkereskedők helyzete ma már rendkívül kritikus. Ennek persze legelső oka s rendkívül rosszul sikerült gazdasági esztendő. A legtöbb vásárló a földbirtokosok, gazdálkodók közül került ki más esztendőben, most azonban még az adókat sem tudják megfizetni, nemhogy fegyvert vagy lőszeret vásároljanak.

Későn kezdődik a vadász-szezon

A vadászati szezon kezdetének kitolása is rendkívül káros hatással van. Ismeretes ugyanis, hogy a földművelésügyi miniszter augusztus elsejével egy új rendeletet léptetett életbe, amelyben a vadászati idejét kezdését szabályozza. A rendelet szerint a nyílvadászat például csak szeptember 16-án kezdődhetik meg, holott az ehhez esztendőben szeptember elsején, a békeidőben pedig már augusztus elsején kezdődött. Ugyancsak egy félhónappal kitolták a fácánvadászat kezdetét is, október elsejére. Ez a miniszteri rendelet a vadásztársaságok körében elének megütközést keltett s mindent elkövetek, hogy a minisztertől a multévi rendszer fenntartását kieszközöljék. Ez eddig még nem sikerült, bár a vadászok hivatalos lapjában is több cikk jelent meg már ennek az ügynek az érdekében.

Nehéz helyzetbe jutottak a fegyverkereskedők

A miniszter rendelete azonban nemcsak a vadászokat, hanem a fegyver- és lőszerkereskedőket is igen erősen sújtja, amennyiben a kereskedők — abban a hitben, hogy a szezon az idén is a multévihez hasonlóan fog kezdődni — már júniusban megrendelték az árukat, amelyek hónapok óta vannak raktáron s értük rendkívül magas fekbért kell fizetni. A fegyvervásárlás még most sem kezdődött meg s így a kereskedők hallatlan nehézségekkel küzdenek, hogy fizetési kötelezettségeiknek minden vonalon eleget tudjanak tenni.

Drága a lőpor

Van még egy másik, súlyos sélem, ami a lőpor szállításával van

összefüggésben. A kereskedések békében hetenként kétszer kaptak lőport, ma pedig havonta csak egyszer s ez is a legrosszabb módszer szerint. Lőport ma senki sem vásárol, azon egyszerű oknál fogva, mert nem is lehet kapni az üzletekben. Az a helyzet ugyanis, hogy a megregrárga lőport a kereskedő feltölteti patronokba, mert így hamarabb tud rajta tudni. Egyébként egy kiló füstnélküli külföldi gyártmányu lőpor 28 pengőbe kerül s vadászatra jóformán csak ez alkalmas. A magyar lőpor, amelynek kilója 16 pengő, nincs is használatban a vadászoknál. Mind-ez a körülmény okozta azután azt, hogy amíg három évvel ezelőtt még mintegy 308 lőporárus volt a csanakörzék területén és igen sok ezen a környéken, addig ma ezen a vidéken mindössze három kereskedő foglalkozik lőpor árúszásával s ezek viszont nem tudják ellátni a környék szükségét, legfeljebb csak akkor, ha az állami felügyelet alatt álló lőporüzemi rt. legalább hetenként kétszer juttatná a kereskedőket a kívánt anyaghoz.

Száz pengő a 15 pengő értékű flóbertvámja

A fegyverek terén rendkívül csekély a kereslet, aminek az oka abban keresendő, hogy a német, belga és osztrák gyártmányu puskák a legkiválóbbak, ezeknek azonban olyan magas a vámiuk, hogy a kereskedő kénytelen meglehetősen magas áron adni őket. Egy-egy ilyen külföldi vadászpuska ára háromszáz pengőnél kezdődik, de ezeregyszáz pengős fegyvert is lehet látni. Ez természetesen a legkiválóbb minőségű. A magyar gyártmányu puskák ára 350 pengőnél kezdődik, ezeket azonban kevesen vásárolják, amennyiben a legceterjedebb és legkedveltebb a német és a belga vadászfegyver.

A flóbert-puskát és pisztolyt már nem tartják a magyarországi fegyverkereskedők, mert olyan magas vámilletéket kell utánuk fizetni, ami meghaladja anyagi erejüket. Jellemző, hogy egy német gyártmányu s egyébként 15 pengő értékű Flóbertpisztoly vámja 100 aranykorona, azaz 116 pengő, ehhez még hozzájárul 13% fényüzési adó és 2% forgalmiadó.

Mindent egybevéve, érthető, ha úgy a kereskedők, mint a vadászok el vannak keseredve. A kereskedő azért, mert nincs kellő üzleti forgalom, a vadász pedig, mert minden megfizethetetlenül drága. Drága a vadásztársulatokba való beiratkozás, drága a patron, a területbér, a tagsági díj, a vadőrtartás, ami mind az ő zsebére megy. A vége azután az, hogy amíg az elejtett nyul végre a vadász asztalára kerül, sokkal többbe van, mintha a piacon vette volna meg. Mindehöz most még a földművelésügyi miniszternek az az érthe-

telen okból fakadó rendelete is járul a vadászati szezon kezdetére vonatkozólag, ami azután végkép elkeserítette a vadászokat és így fegyverkereskedőket egyaránt. Azzal a gondolattal foglalkoznak most, hogy na-

gyobbszabásu akcióra készülnek az új rendelet hatálytalanítása érdekében. Remélhető azonban, hogy erre nem igen fog sor kerülni s a földművelésügyi miniszter maga fogja vizsgálomni.

Debrecenben 78-ra emelkedett a tifusz betegek száma

A klinika zsúfoltság miatt nem tud helyett adni a tifusz-betegeknek — Föltétlenül szükséges a járványkórház meelőbbi felállítására

(A D. U. tudósítójától.)

A tifusz majdnem minden nyár közepén és végén fel szokott lépni. Idén azonban szokatlan erővel lépett fel Debrecenben a tifusz. Míg az elmúlt évben szeptemberben csak 26 tifuszmegbetegedés volt, addig most 30 tifuzos eset fordult elő ebben a hónapban, ezek közül azonban 11 vidéki. A mult hónapról 28 tifuszbeteg maradt s így jelenleg összesen 78 tifuszbeteg van a városban.

A tifuszbetegnek fele gyermek. De a felnőttek körében is erős a járvány, különösen az Olajútöbén, a Nyilas-télen és Onossay-utca környékén és Nyulason. Dr. Láng Sándor tisztí főorvos minden övintézkedést megtett,

hogy a járványnak utját állják. De az a legnagyobb baj, hogy a klinika zsúfolva van, s már ott nem tudnak helyett adni a tifuszosoknak. Éppen ezért mulhatatlanul szükség volna a már régóta tervezett járványkórház felállítására.

A mult hónapri tifuszmegbetegedéseknél 10 százalék volt a hálálozás. Ebben a hónapban még nem fordult elő haláleset a tifuszosok között. Nincs kizárva, hogy mindegyik tifuszeset enyhe lefolyásu lesz.

A tifusz mellett a roncsló torok- és a vörhenyben történto megbetegedések száma is emelkedett ebben a hónapban. Roncsoló toroklob 40, vörheny 8 fordult elő.

Meghalt a Varga-utcai építkezési szerencsétlenség áldozata

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Megirtuk pár nappal ezelőtt, hogy Koncz János Csillag-utcai kőműves, a Varga-utcán a piarista rendház javítási munkálatainál lezuhant egy állványról és sérüléseket szenvedett. A klinikán úgy látszott eleinte, hogy a sérülés könnyebb természetű, bár a hátgerincére esett. Először el is bocsátották a klinikáról, Koncz János azonban otthon ismét rosszabbul lett s erre újra bevitték őt a

klinikára. Itt azután tegnap reggelre hátgerinc- és belső sérüléseibe behalt. Koncz Jánost a klinikán kihallgatta a rendőrség még akkor, mikor a sérülése csak könnyebb természetűnek látszott s Koncz akkor azt mondotta, hogy balesetért senkif sem terhel gondatlanság, mert ő maga szédült le az állványról és úgy esett le. A rendőrség mindenesetre tovább folytatja a nyomozást a halálos végű baleset ügyében.

Több városi birtokra megtartották a végleges árverést

Debrecen, szeptember 17.

(A D. U. tudósítójától.)

Néhány városi birtokra augusztus 21-én — mint annakidején megirtuk — árverést tartottak. Egyik-másik birtokra utóajánlatok érkeztek be, így a Baik-Szilágyi 11 hold 1489 négyszögöles birtokért a multkori árverésnél 429 pengős ajánlat érkezett. Az utóajánlat 462 pengő volt. A napokban megtartott árverésnél Botos Dezső 735, Magyar István 730 és Szabó Lajos 680 pengős árajánlat mellett pályáztak.

A Mikepércsi-uton 6 hold 290 négyszögölért a multkor 30 pengős árajánlatot nyújtottak be. Utóajánlatnál 33 pengős árat ígértek. Az árverésnél most Botos 42, a debreceni ügyészség megbízásából Kovács Gyula 41 pengős árat ajánlott.

A Balmazújvárosi-ut 6. szám alatti 1 hold 1200 négyszögölért a multkor 2.8 pengőért pályáztak. Utóajánlat érkezett be 3.10 pengős árral. A mostani árverésnél vitéz Varga József

3.50, Szabó Lajos 3.25 pengős ajánlattal pályáztak.

A Hadházi-ut és az apafai vasúti megállóhoz közelfekvő 1385 négyszögöles területet nem bocsátották árverésre, mert azt a bányászati ki-rendeltségnek adták azzal, hogy a nagyerdei mélyfürdőhöz vasuton érkező anyagot ott berakhassák.

A hortobágyi esendőrös épülete mellett levő 3 holdra a multkori árverésen 26 pengős egységár mellett pályáztak. Utóajánlat érkezett 28.60 pengős egységárral. Most a esendőr-ég 40.50 pengős, Nagy Sándor máiai biztos pedig 40 pengős ajánlatot tettek.

A máiai 109 holdas 1479 négyszögöles birtokra most tartották meg az első árverést. A kikiáltási ár 20 pengő volt. Fésüs Lajos 24, Enghy Róbert 23 pengős ár mellett pályáztak. Most már egyik városi birtokra sem lehet utóajánlatot benyújtani.

— Angolból, franciából, németből fordítok, magyart fordítok angolra, németre, francára. Helen Society Ferenc József ut 40.

Tiszta édes must Angol Királynőben!

A magy. kir. Tisza István tudományegyetem klinikai szállítója

Fehértói Dániel

temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4.

(Saját ház.) Telefon: 11-85.

Halottszállítás autóján végig vidékre is.

A megszínházak közleményei Szerda-csütörtök:

VIGSZINHÁZ

Kizárólag csak 16 éves felettiek nézhetik meg!

Első Jerusalemi világhírű regényének filmváltozata:

A szent Skarabeus (Milada)

Társadalmi dráma egy leány életéből 8 felvonásban. Főszereplők: Grete Mosheim, Hollay Canillo, Gusztav Fröhlich. Megelőzi:

Denny és gyámleánya

Társadalmi életképek 7 vidám felvonásban. Főszereplők: Reginald Denny és Alice Day.

URANIA

Ludwig von Wolf „Costa Nevai Elnök” című világhírű regényének filmváltozata:

A karrier

Társadalmi dráma 14 felvonásban. Főszereplők: Ivan Mosjoukine, Susy Vernon, Luigi Serventi. Megelőzi:

A holdbéli férfi

vidám kalandok 6 felvonásban. Főszereplők: Ted Wells.

Péntektől a Vigszínházban: Budapestet megelőzve! Zoro és Huru legújabb és legérdekesebb film attrakciója! A dzsungelben. (Érdekes kalandok a Vörös horgony mulatótól - Afrika őserdejéig.) Urániában: Lagerlöff Zelma Nobel-díjat nyert regényének filmváltozata: Gösta Berling, két rész, 12 felvonásban. Geta Garbó, Jenny Hasselquist és Lars Hanson. I. rész: Az ekebeyi gavallérok. II. rész: Az Észak garabonciása.

METEORBAN

Szerdán: Csak felnőtteknek!

A singapori titok

Bűnügyi dráma 8 felvonásban. Ramon Novarro és Joan Crawfordal. És a fényes kísérő műsor! Előadások: 7 és 9 órákor.

Iskolakönyvek Antalfy József cégnél már beszerezhetők. Ujlonnan vagy ócskán. Iró- és rajzszerek minden minőségben és árban Antalfy József könyvkereskedésében, Szent Anna- és Varga-utca sarkon.

Bika pincevendéglőjében lehet a legjobban, legoicsóbban étkezni.

Egyetemi tankönyvek új és használt állapotban kaphatók Böhm Ferenc könyvkereskedésében, Ferenc József ut 7. Bika-szálló mellett.

Tankönyvét az összes iskolák részére beszerezheti a Csáthy-féle könyvkereskedésében a Nagytimpon mellett. Használt tankönyveket féláron vásárolhat. Kiszállítás köztisztviselői kulturkölcsön utalványokra is.

Beírás a szeptemberben kezdődő tanévre, naponta 11-12 óráig és délután 3-tól 5 óráig. Német nyelvtanítás iskolás gyermekeknek a teljes kiképzésig. Hat éven aluli gyermekeknek állandó német játékdélelőtök. Német Gyermekotthon. Piac-utca 34. sz. lift.

Diákok! Springer a főposta mellett papírokban, füzetekben vezet 40 lapos papírfüzet 16 fillér, tankönyvkötés vászonborítással 44 fillér. Képes tolltartó 28 fillér, 100 iv fogami tisztító papír 1 pengő.

Tizenkilenc késszurással sebesítette meg haragosa apját egy esztári levente

A debreceni kir. ítélőtábla dr. Nagy Kálmán büntető felelősi tanácsa kedden délelőtt tárgyalta Kéri Sándor esztári levente súlyos testisértési bűnügyét.

Kéri egy levente-fünpely alkalomával összevesztett Bősziornyeyi fiával s a rá következő nap az öreg Bősziornyeyi a kocsmában alaposan Kéri s 8 hónap börtönbüntetésre leszádta Kéri, aki ettől fogva várta az alkalmát, hogy bosszúját kitöltse. A törvényszék ítéletét.

TESTEDZÉS

Elsőrangú nevezések érkeztek a DEAC nemzetközi tenisz-versenyére

A DEAC teniszversenyéről lapunk hasábjain már megemlékezünk. A versenyre eddig a következő országos hírversenyzők neveztek be: Férfijátékosok: Kehrling Béla, Krepuska Tibor, Bánó Lehel, Váradi Szabó András, báró Vay Miklós, Kirehajer Kálmán, Silbersdorf László, gróf Serényi László, Dresdner Iván, nevezett ezenkívül Nedbalek Szlovákia bajnoka, Dörner László, a kiváló aradi játékos, Balázs Iván Jugoszlávia bajnoka. Hölgyjátékosok: Latesz Csilla, Arató Klári, Tihanyiné, Baumgarten Magda, Nagy Duci. Ezenkívül a tiszántúli kerület legjobb játékosai vesznek részt a versenyen, valamint több elsőrendű fővárosi játékos. A nagy számu nevezések miatt a verseny már 19-én délelőtt megindul. A versenyintézőség a sorsolást f. hó 18-án, szerdán tartja meg a DEAC klubházában. A jegyárak a következők: 1 és 2 napra, naponként 1,60 pengő. A 3-ik napra (elődöntők) 2 pengő és a 4-ik napra (vasárnap, döntők) 3 pengő. Valamennyi napra a jegy ára 6 pengő. A DEAC tagjainak valamennyi napra 2 pengő. Jegyek előre válthatók a Horn-Mayer cégnél (Tiszapalotában) szerdától, 18-tól kezdődőleg.

ATTAC motorverseny

A Tiszántúli Automobil Club által szeptember 22-én, vasárnap d. u. 3 órai kezdettel rendezendő motorkerékpár versenyre a fővárosi versenyzők neve:

SZINHÁZ

SZINHÁZI MŰSOR

- Szeptember 25-én este 8 órákor Megnyitó Diszeloadás K. Voith Ilonka operacéneső felléptével: Cigánybáró. Bérletszűnet. Szeptember 26-án este: A prózai együttes bemutatkozása: Császár és komédiás. Szeptember 27-én: Az operettgyűjtés bemutatkozása. Szenzációs újdonság: Szőkik az asszony. Premier. Szeptember 28-án: Szőkik az asszony. Bérletszűnet. Szeptember 29-én délután: Nászéjszaka, Olesó helyárrakkal. Szeptember 29-én este: Szőkik az asszony. Bérletszűnet. Szeptember 30-án: Szőkik az asszony. Bérlet A. 1. Október 1-én: Szőkik az asszony. Bérlet B. 1. Október 2-án: Szőkik az asszony. Bérlet C. 1. Október 3-án: Szőkik az asszony. Bérlet D. 1. Október 4-én: Szőkik az asszony. Bérletszűnet. Október 5-én: Szőkik az asszony. Bérletszűnet.

A SZINHÁZI IRODA JELENTÉSE

Még csak pár nap választ el a házibeli szezon megindulásától és a bérletek érdekes megvételése.

revüoperett pénteki premierje alkalmából történik meg.

Az összes bemutatózó és a színponton hirdetett többi előadásra a jegyek árusítását szombaton reggel kezdi a színház jegypénztára.

TŐZSDE

A zürichi devizaárfolyamok. A zürichi megnyitó devizaárfolyamok a következők (zárójelben a tegnapi zárlet): Budapest 90.58 és fél (90.58 és fél), London 25.15 és fél (25.15 és háromnegyed), Páris 20.30 és fél (20.30 és háromnegyed), Milánó 27.14 és fél (27.14 és fél), Prága 15.36 (15.36), Belgrád 9.12 és háromnegyed (9.12).

Valuta- és érmeárfolyamok

A valutapiac tájékoztató árfolyamai a következők: Egy angol font 27.63-27.83, száz cseh korona 16.87-16.97, száz dinár 9.96-10.04, száz dollár 570.20-572.20, száz francia frank 22.25-22.55, száz hollandi forint 228.05-230.05, száz lengyel zloty 61.05-61.35, száz lei 3.36-3.40, száz lira 29.85-30.15, száz német márká 136.05-136.65, száz osztrák schilling 80.35-80.75, száz svájci frank 110.05-110.55 pengő. — A nemsfémpiason a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 22.90-23.10, az ezüst egykoronást 0.40-0.42, a forintost 1.05-1.10, az ötkoronást 2-2.10 pengővel jegyezték.

Gabonapiac

A tengerentúli terménypiacokról az irányzat további ellanyhulásáról érkeztek jelentések, amelyek a gabonaemlék ocsóbbodását az exportkereslet meglepcsappanásával hozták összefüggésbe. A helybeli gabonapiac az üzleti tevékenység csökkenésére számítanak, mert a malmok részéről egyáltalában nem mutatkozik érdeklődés a buza iránt, a külföldi kereslet pedig elenyészően csekély. A határidőpiac az arbitrázs üzlet egyelőre megszünt, mert a tároló helyiségek hiánya miatt a beraktározás nagy nehézségekbe ütközik. A piacon a zoktőberi határidő közeledésével kapcsolatosan megkezdődtek a technikai műveletek. A promptbuza és az októberi buza ára között már egyáltalában nincs különbség, a márciusi buza pedig 2,60 pengővel drágább az októberi buzáánál.

A májusi áru iránt még csekély az érdeklődés s ezt azzal hozzák összefüggésbe, hogy a külföldi terménypiacok helyzete annyira bizonytalan, hogy a spekuláció egyelőre tartózkodik a májusi üzlettől. A rozspiacon az októberi áru még nyolcvan fillérrel drágább a promptárúnál. A tengerpiacellanyhult, az irányzat.

A késszurapiac a tartózkodó kereslet miatt piacra került árut csak árszűkítéssel lehetett elhelyezni. A tiszavideki buzá fajsúly szerint 22.20-23.10 pengővel jegyzik. A rozs ára 15.90-16 pengő között mozog.

A liszt- és őrménypiacra a malmok 38.50 pengős nulláslisztalapon számították lisztárkaikat, azonban a gabonaműveknek az utóbbi napok folyamán történt ocsóbbodásával kapcsolatosan a lisztárak újabb szabályozását várják. A korpát 11.60-11.80 pengővel jegyzik. A takarmányikkal piaca teljesen üzletlen. Az irányzat tartott, csupán a tavalyi tengeri ocsóbbodott, úgy hogy most már a tavalyi tengerit 20.25-20.50 pengővel jegyzik, tehát a májusi új tengeri áránál már csak két pengővel drágább.

Egy pengő hatvanért 4 és fél 6-os fényképezőgépet vehet a Berzéki fotobörzén és ingyen taníttják meg fényképezni.

B. Vattay Margit faincintézetében szeptember 22-én megnyitó üssztánc. Kezdeté d. u. 5 órákor. Péterfia-utca 30.

Séta után a Gambrinus. Tulajdonos: Muraközy. Főpincér: „Róbert” (Robby.) Állandóan cigányzene!

Tőr, kard és epee vívóórák
 Ferenczy Pál (wieneneustadi okl. vívómester) a Békessy Béla Vívó Club vívómesterénél. Simonfy-utca I. c. alatt megkezdődtek. Hölgyek, urak és gyermekek (8 évesektől) részére külön órák. Beiratkozás délután 3 órától 8 óráig.

Debreceni Helyi Vasút R.-T.
 5809/929.

HIRDETMÉNY.

Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy a folyó hó 20-án (pénteken) Komádiiban megtartandó országos vásár alkalmából Debrecen és Komádi között külön autóbuszjáratot fogunk közlekedtetni.

A külön autóbuszjárat indul:

D. debrecen — Bika-szalócától 4 óra 19 percek. Debrecen — Máv. pályaudvar 4 óra 14 percek. Mikepércséről 4 óra 31 percek. Sárándról 4 óra 36 percek. Derecske községházától 4 óra 40 percek. Berettyóújfalui községházától 4 óra 18 percek. Berettyószentnándáról 5 óra 22 percek. Mezősasról 8 óra 41 percek. Körörszegpusztáról 8 óra 50 percek. Körörszegpusztától 5 óra 35 percek. Körörszakálról 5 óra 08 percek. Magyarhomorogtól 6 óra 17 percek. Komádiuba érkezik 6 óra 30 percek.

Komádiból visszafelé a külön autóbusz a szükséghez képest fog indulni.

Az üzletigazgatóság.

7.267/1929. szám.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A debreceni m. kir. állami gyermekmenhely igazgatósága a Gyermekmenhelynek 1929 július 1-től 1930 június 30-ig terjedő időben szükséges

I. csoport. Élelmiszerek:

1. Fűszer és gyarmatárak, cukor, só és ásványneműk.
 2. Liszt-neműk.

II. csoport. Anyagcikkék:

3. Világító szerek, tisztító eszközök stb. szállítására 1929 szeptember 30-án délelőtt 12 órakor a gondnoki hivatalban nyilvános írásbeli versenytárgyalást tart.

Ajánlat csak a kiadott ajánlati úrlapon tehető, mely a versenytárgyalási és szállítási feltételekkel együtt a gondnoki hivatalban hétköznap délelőtt 8-2 óra között átvethető.

Debrecen, 1917 szeptember 14.

Gyermekmenhely Igazgatósága.

VÁSÁROK NAPTÁRA

Szeptember 18-án, Gamás (sertésvásár nincs), Somogyiszob (sertésvásár nincs), Városföld. Kirakodóvásár: Bicske, Marha- és kirakodóvásár: Ikervár. Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya.

Szeptember 19-én, Balatonendréd (sertésvásár nincs), Koppányszántó (sertésvásár nincs), Süttő.

Nyitlár

Kiskoru fiam, Grünfeld Ernő, aki 17 éves, üzletemből kilépett, nevemben semmiféle pénz felvételre nem jogosult, érte felelősséget nem vállalok.

Grünfeld Mór
 püspökkladányi lakos.

A legjobb tej

A Szabolcsmegyei

Központi Tejszövetkezet
 palack teje.

Őn is csak ezt vásárolja!!

A Tiszántul legmodernebb tejüzeme. **Nyíregyháza, Ujvásártér, telefon 5-93.** **Pastörözött, Palack teje, Joghurt, fenyő, sajt, tojás minden jobb üzletben kapható!**

KÖZGAZDASÁG

A fascizmus gazdasági eredménye

A fascizmusról lehetnek eltérőek a politikuskok véleményei, a ténylegesen elért gazdasági eredmények azonban a fascizmus legelkeseredettebb ellenségeire is tiszteletteljes felfigyelést parancsolnak. Amikor Mussolini kihirdette a „battaglia del grano”-on, Olaszország átlagos évi buzatermése csupán 40 millió méterháza volt, úgy, hogy a szükséglet fedezésére 25 millió méterházaát importálnia kellett. zE évben az olasz buzatermés már 66 millió méterháza volt, a behozatal ennélfogva a folyó évben valószínűleg jóval alatta fog maradni a 10 millió méterházaának. Nem meglepés ez az eredmény azok számára, akik előtt ismeretes, milyen költségtől és fáradságtól vissza nem riadó munkával igyekeztek olasz körök a nagy kúszöbölését elérni. Az utolsó években 20 millió lírát fordítottak a racionális és intenzív termelés propagálására, 10 millió lírát a mezőgazdasági szakoktatásra és tudományos kísérletekre, 20 millió lírát az agrártechnika fejlesztésére. Az eredmények igazolták a befektetések célszerű voltát.

Fagykárosult szőlősgazdák figyelmébe

Felhívja a fagykárt szenvedett szőlősgazdák figyelmét a Debreceni Gazdasági Egyesület arra, hogy akik a szőlő-fagykárt bejelenteni eddig elmulasztották, sürgősen jelentsek azt a várost adóhivatalban, annyiival inkább, mivel a mezőgazdasági érdekeltségek által

kioszközölt adóelengedésben illetve adótörlesztésben csak azok a gazdák fognak részesülni kik fagykárukat bejelentették s a kárt a kiküldött pénzügyi tisztviselők a szüret előtt a helyszínen hivatalosan megállapították.

Szeptember 20-ig kell a fagykárköltsönért jelentkezni

A Debreceni Gazdasági Egyesület ezúton is felhívja azon fagykárosult gazdák figyelmét, kik fagykárköltsönigényeiket eddig be nem jelentették, de azt igénybe szándékoznak venni, hogy legkésőbb szeptember hó 20-ig jelent-

kezzenek az illetékes O. K. H. szövetkezettel (Debrecen és Vidéke Mezőgazdasági Hitelszövetkezete, Debrecen, Csapó-utca 15.). Későbbi jelentkezéseket a szövetkezet nem fog figyelembe venni.

23610-24034-23172/1929. I.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A Nap-utca 17. szám alatti két utcai szobából és mellékhelyiségekből álló lakásnak az udvarterülettel együtt 1929. évi október hó 1-től 1930. évi október 1-ig terjedő időre leendő bérbeadására nyilvános szóbeli árverést hirdetek.

Az árverés ideje a folyó évi szeptem-

ber hó 23. napjának délelőtti 9 órája, helye pedig a városbáza tanácssterme. A kikiáltási árát is feltüntetendő részletes feltételeket Városbáza I. em. 3. számú helyiségében (jog- és pénzügyi igazgatóság) délelőtt 8 órától délután 2 óráig lehet megtekinteni.

Debrecen, 1929 szeptember 16.

Vásáry,
 polgármester

FIGYELEM!

Vásároljon, míg a

hideg idő be nem áll!

10-20% -al tudja most olcsóbban beszerezni nálunk

téli ruha-

szükségletét, mint később.

Óriási választék férfi-, fiú és gyermek ruhákban, őszi felöltő, téli kabátokban, bőrkabát és bundákban.

Hajdusági

Ruhaáruház Piac-u. 67

18346/1929. VII.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező katonai épületek és pedig: Pavillon, Tüzér és Vonat, továbbá Lovassági laktanyák, Vasbeton barakkok végül I. sz. Közrendészeti kórház karbantartásaival felmerülő javítási, tető átépítési, és vízvezeték bencerdési munkálatok vállalatbaadására, úgy-mint a föld-kőműves és elhelyező, ács, tetőfedő, bádigos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, beton- és burkoló, vilámlámpáritó, végül vízvezeték és csatornázási munkálatokra nyilvános verseny tárgyalást hirdetek.

Ajánlat a város által kiadott ajánlati és költségvetési úrlapon általánosan megjelölésével teendő.

Az előírt okmánybéllyel ellátott szabályszerűen kiállított és aláírt ajánlatok, Ajánlat Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező laktanyai épületek karbantartási munkáira" felirású pecséttel lezárt borítékban 1929. évi október hó 3-án délelőtt 12 óráig a városi közigazgatási iktatóban kell benyújtani vagy olyan időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig nevezett hivatalhoz beérkezzen.

Az előbb megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok folyó évi október hó 4-én délelőtt 10 órakor a Városbáza tanácsstermben nyilvánosan bontatnak fel, amely eljárás az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

Ajánlati úrlapokat, versenytárgyalási részletes feltételeket, középítkezési általános és részletes feltételeket, költségvetés, ajánlattevők Debrecen szab. kir. város Műszaki ügyosztályánál: Rendőrségi palota III. em 103. számú szobájában munkamenként 2 P. laktanyaként az összmunkára 10 P. ellenében megszerezhetik. Tervek ugyanott megtekinthetők.

A város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlati árakra szabalon válasszathasson, a kiírt munkánál többet vagy kevesebbet rendelhessen, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találja, újabb nyilvános, vagy korlátozt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munka vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessen.

Debrecen, 1929 szeptember 18.

Polgármester.

SZERKESZTŐI POSTA

A Faksz építkezési hítelei. (Többeknek) Az erre vonatkozó értesítést Budapestről kaptuk. Intézkedtünk, hogy részletesebb információ is álljon rendelkezésünkre. Mig ez pár napon belül megérkezik, kérjük szives türelmüket. Reméljük, hogy a legközelebbi időben belülről módunkban lesz kimerítő és pontos tájékoztatást közölni a lap hasábjain.

1848-19. Utána járattunk a dolognak, de miután ez egészen szakkérdés, nem sikerült olyan megnyugtató adatokat szerezni, melyek alapján teljes nyugodt lelkiismerettel meg tudnánk mondani, hogy melyik gép jobb.

Fizessen elő a Debreceni Ujságra

DEBRECENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐ:

Marschalkó Lajos.

Szerkesztőség: József kr. Herczeg-utca 15.
 (Telefon 3-48.)

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3., I. emelet.
 Telefon 1-41.)

